

Seminaristernes Undervisning og Uddannelse. En anden Bestemmelse, der er berørt af foregaaende Taler, skal jeg tillade mig at omtale, og det er den, at medens Lovforslagets § 2 giver enhver Lærer ved de offentlige Skoler Ret til at forberede til Optagelse paa et Seminarium, saa skal det være afhængigt af Skoledirektionerne, hvorvidt en saadan Tilladelse kan gives Lærerne ved de private Skoler. Det er noget nyt, man her fører ind. Jeg gør opmærksom paa, at de private Skoler ifølge vor Lovgivning slet ikke staa under Skoledirektionerne, have intet med dem at bestille. De ere kun undergivne Kontrol af Skolekommissionerne; kun for saa vidt de have noget at klage, kunne de appellere fra disse til Skoledirektionerne, men ellers have de intet med dem at bestille til daglig Brug. De kende dem altsaa slet ikke, og det vilde dog være høist aparte, om man saa vil lægge det i Direktionens Haand, hvorvidt en Lærer ved en privat Skole maatte have den Ret til at forberede unge Mennesker, der ønskede at optages paa Seminariet, en Ret, man uden Undtagelse mener at kunne skænke enhver ved de offentlige Skoler ansat Lærer. Jeg skal imidlertid ikke videre opholde mig ved disse Enkeltheder. Jeg vil derimod gerne sige et Par Ord om det, der synes at være det største Stridssemne ved Behandlingen af denne Sag, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal beholde eller man skal afskaffe Eksamenkommissionen. I dette Tilfælde er jeg saa heldig, at jeg i Mod sætning til den ærede sidste Taler kan opretholde den Tradition, der synes at skulle være herskende fra Mødets Begyndelse, at hver anden, der førte Ordet, forsvarede Eksamenkommissionen, og hver anden Taler var derimod. Jeg har med megen Interesse fulgt denne Diskussion, der har været ført angaaende dette Emne, og det har interesseret mig at lægge Mærke, til, at de, der ønske Eksamenkommissionen afskaffet, egentlig ikke have rettet noget Angreb paa Eksamenkommissionen, de have kun udtalt Ønsket om at vende tilbage til den gamle Ordning, at give Seminariets Lærere den Ret, de en Gang have haft til selv at eksaminere. De have foretrukket det for det bestaaende, men noget egentligt Angreb have de ikke rettet paa den nuværende Ordning med Hensyn til Eksamenkommission. Jeg ved vel, at paa enkelte Sider har der været rejst Vilje mod Eksamenkommissionen, men jeg tror, at den Dom, man har sældet over Eksamenkommissionens Strengbed, over, at den har ladet de unge Mennesker, der ikke alene vare uddannede paa Privatseminarierne, eller rent privat vare uddannede,

men ogsaa de unge Mennesker, der kom fra Statsseminarierne, falde som Fluer, men jeg tror, at man her retter Smed for Bager, jeg mener ikke, at man her skal rette sine Bebrejdelser mod Eksamenkommissionen, men man skal rette dem mod Kultusministeriet, som i 1889 rent vilkaarlig stærkede Fordringen til praktisk Færdighed og til Eksamen i Pædagogik uden i Forvejen at sætte Seminarierne i Stand til at præstere det, som Eksamenkommissionen efter disse Bestemmelser maatte fordre, og uden at give et tilstrækkeligt Varjel for de unge Mennesker, der forberedte sig til Lærergeneringen, for at de kunde vide, hvad de nu vare udsatte for, naar de mødte for Eksamenkommissionen, efter at Bestemmelsen af 1889 var traadt i Kraft. I det hele taget, saa mener jeg, det er en meget vigtig Ting, at man sørger for, at selve Seminarierne overhovedet blive satte i saa god Stand, som muligt, til at give Seminaristernes saa fuldstændig en Uddannelse, som der maa kræves, og her vil jeg sige, at det forunder mig i ikke ringe Grad, at Ministeriet ikke har benyttet den Frihed, den Ret, som den sidst vedtagne Seminarierlærerlønningsslov har givet Ministeriet til ved Besættelsen af Forstanderpladserne ved de kongelige Skolelærer-Seminariet at tage, hvad Loven giver Anvisning til, praktisk dygtige Skolemænd, men har foretrukket at bevare den gamle Ordning, som jo gaar ud paa, at man kalder en Mand til at være Sognepræst i det Sogn, hvor Seminariet ligger, og saa faar han den Visforretning tillige at være Seminarieforsøger. (Afbrudelse af Minister Goos). Ja, jeg ved ikke, jeg ser, den højtærede Minister ryfter paa Hovedet, om det maaste er omvendt, at man gør vedkommende til Seminarieforsøger og saa giver ham den Bibestilling at være Sognepræst, men det forekommer mig, at fra hvilken Side man end tager det, er det lige forkasteligt, thi begge Opgaver ere saa vigtige og bethydningsfulde, at de have Krav paa en Mand's hele Tid og Virksomhed, og jeg finder det ikke rigtigt, at de vedkommende Sogne skulle have en Sognepræst, som ikke fuldt ud kan hellige Sognebeboerne sin Virksomhed som Sognepræst, men skal være bunden for en stor Del til Seminariet, ligesom jeg beklager, at Seminariet ikke faar en Forstander, der kan hellige den Sag sin bedste Kraft og Virksomhed, uden at han tillige skal være bunden ved de Afgifter, en Stilling som Sognepræst nødvendigvis kræver af ham. Derfor paastaar jeg, der er meget at gøre i Retning af at sikre sig dygtige Kræfter ved Seminarierne, thi det vilde bidrage til, at den